

בכל יום מששת ימי הבריאה כתוב "וירא אלקים כי טוב",

לשם מה זה כתוב? מה זה מלמד אותנו?

אנחנו הרי מצווים ללמוד מדרכיו של הקב"ה, ומזה נ"ל ללמוד שמותר, לא בגאווה ובהתנשאות, לטפוח לעצמנו על השכם על הדברים הטובים שאנו עושים! ובכלל לראות תמיד את הטוב ואת האור (אדם כזה קרוי 'שמח בחלקו' ובלע"ז: אופטימי).

שמעתי מידידי הרב יוסף אלקובי רב המושב נגה. מה זה חכם?

ראשי תיבות: **חצי כוס מלאה**. (למי שלא יודע: מספרים על שני אנשים אחד חכם ואחד 'פחות חכם' שקיבלו כל אחד לשתות חצי כוס. החכם שמח כי הוא קיבל **חצי כוס מלאה**, ברך, שתה ואמר תודה בשמחה. וה'פחות חכם' היה עצוב וגידף ו'קיסר' על רוע מזלו שקיבל **חצי כוס ריקה**. והרי שניהם קיבלו את אותה כוס! וזה משל לחיים).

האם אכן נאמר בכל יום "וירא אלקים כי טוב"? חישבו בעצמכם

2 ימים לא אמר ה' כי טוב. אילו הם?

ביום שני לא נאמר 'כי טוב'. וגם בשבת לא נאמר 'כי טוב'!

מדוע ביום השני לא נאמר 'כי טוב'?

מובא במדרש (ב"ר ד,): "רבי חנינא אומר מפני שבו נבראת **המחלוקת**, שנאמר: 'ויהי מבדיל בין מים למים'.

נזדמנתי פעם באיזו שמחה בשולחן אחד עם חבר'ה מיישוב קיצוני. ושאלתי אותם: אתם לא חוששים מן

המחלוקת? אתם הרי מתפלגים מהרבה מסגרות, ומשמיצים כל מי שלא בדרככם?!

הם ענו לי בחיוך: מחלוקת היא דווקא דבר חיובי(!). בלי המחלוקת לא היו נעשים הרבה דברים טובים

בעולם. לא היה נוצר כמעט כלום, כי כולם היו צריכים להתיישר לפי קו אחד. למשל: החסידות פרצה

ממחלוקת. הציונות הדתית נבעה ממחלוקת (היו המון מתנגדים לדרך הרב קוק זצ"ל. ולפעמים בכל המחלוקות האלו הדברים הגיעו לאלימות-מילולית או אלימות ממש!...).

אבל נקרא בהמשך המדרש: "אמר רבי טביומי (שם אופטימי!) אם מחלוקת שהיא לתיקונו של העולם ולישובו (מה

תורת הבדלת המים לתיקון העולם וישובו? תגידו אתם. רמז: תורם 2 דברים - יבשה וגשם) ואפילו שהיא מועילה וקיומית כיוון שהיא מחלוקת א"ן

בה כי טוב, מחלוקת שהיא לערבובו על אחת כמה וכמה!"

ומפני השכיחות של הכישלון הזה מצא הרמב"ם (שאגב גם עליו, כידוע, עשו מחלוקות גדולות) באגרת המוסר לבנו אברהם

להזהיר אותו: "**אל תשקצו את נפשותיכם במחלוקת המכלה הגוף והנפש והממון, ומה נשאר עוד?!**

ראיתי לבנים השחירו, ופחות נפחתו, ומשפחות נסחפו, ושרים הוסרו מגדולתם, ועיירות גדולות נתעוררו,

וקיבוצים נפרדו, וחסידיים נפסדו, ואנשי אמונה אבדו, נכבדים נקלו ונתבזו בסיבת המחלוקת, נביאים

נבאו, וחכמים חכמו, ופילוסופים חפשו ויספו לספר רעת המחלוקת ולא הגיעו לתכליתה. לכן שנאו אותה

ונוסו מפניה והתרחקו מכל אוהביה וגואליה ורעיה, וגם אל שאר בשרכם אוהב מדנים התנכרו ורחקו

קרבתם, פן תספו בכל חטאתם."

סיפור: פעם אחת חשדו קומץ אנשים בשוחט-העיר שלפעמים בסתר איננו משחזיזי היטב את סכין השחיטה, ואז

ספק, אולי השחיטה איננה כשרה. הלכך הם רצו לפטר את השוחט. אבל השוחט הכחיש את הטענות, גם הרבה

מתושבי העיר ביניהם יראי שמים, סמכו ונהגו משחיטת השוחט. לא ידע רב העיר מה לפסוק במקרה חמור זה.

שאל את אחד מגדולי הדור (כמדומני רבי ישראל סלנטר). ענה לו ר' ישראל: יש כאן הרבה **ספיקות**: ספק

אם השוחט איננו משחזיז את הסכין כראוי. וספק אם השחיטה נפסלה עקב כך. **לעומת זאת ודאי** שאם נפסול

את השוחט הדבר יגרום למחלוקת גדולה, **גם ודאי** שהמחלוקת היא רעה ומגונה ויש להתרחק ממנה מאד, אפ'

אם היא נכונה ומועילה(!כפי שהסברנו). אם כן מי יעזוב את הודאי ויחפש ספיקות? והשוחט נשאר על כנו.

נשאר לנו רק לברר למה בשבת לא נאמר כי טוב? אולי תנסו אתם?

לדעתי 2 תשובות בדבר שמשלימות זו את זו.. א- נאמר "טוב" על עשיה, בריאה יצירה. זה נכון בששת ימי המעשה. אבל בשבת אחרי שעשית מלאכתך בששת ימי השבוע "באה שבת, באה מנוחה" (רש"י כאן. ובזמירות שבת) ואין לחשוב יותר על המלאכה. כפי שאומר רש"י (בפרשת יתרו): "כשתבוא שבת, יהיה בעיניך כאילו כל מלאכתך עשויה שלא תהרהר אחר מלאכה." ולכן מודגש ביום הששי: "וירא אלקים את כל אשר עשה **והנה טוב מאד**". ביום ששי הכל טוב. אפ' טוב מאד. (כמו שבמדבר ניתנו 2 מנות מן ביום ששי). וכן אומר כאן רש"י: "אשר ברא אלקים לעשות. המלאכה שהיתה ראויה לעשות בשבת כפל ועשאה בששי" ובשבת "ישב כשֹׁר, בלי מחסר" (זמירות שבת). שבת היא מלכה. כל הטוב של השבוע מוקדש לה.

והסבר שני: יש יותר טוב מ'טוב'. . . מבורך וקדוש! טוב הוא טוב למקומו. מבורך וקדוש משפיע על כל השבוע "ויברך אלקים את יום השביעי ויקדש אותו". שבת היא המשפיעה על כל ימי השבוע. סיפור ארוך על כך שקשור גם לפרשת נח, נספר בלי"נ בעה"י, בדף הבא.

חידון א"ב לפרשת בראשית.

יש להגיש את הפתרונות עד ליום שני לתיבת הרב או למחנך/ת

הערות: 1) לפעמים איננו מחשיבים את ה' הידיעה 2) לפעמים יש באות מס' שאלות, וכן יש שאלות קלות וקשות (לכן כדאי, לדוגמא לעורך החידון בשולחן שבת, להתאים כל שאלה למשתתפים הרצויים (קטנים, גדולים וכד')

1. מה ברא ה' ביום הראשון?/ לו ולנכדו תוסיפו בן וזה כל אחד ואחד מאיתנו(הסבר).
2. הפרשה והספר/ הצמד הכי נפוץ בפרשות בראשית ונח (____ ו____ שניהם בב')/ עוד צמד בב' ההורים של הגיבורים
3. מקום קסום / הנהר השני (ויש לו 'בן דוד' בי-ם. הסבר)
4. העץ השני
5. הבן השני והמלה הכי נפוצה בקהלת/מה, אני אחראי עליו?
6. קשר חזק בין איש לאשתו (2 חצאי משפט שמתחילים בו')
7. משותף לעשב ולפרי העץ (2 מילים בז')/ בארץ ההיא הוא טוב
8. שם הארץ שבז' (שם יש הרבה 'וילות'-הסבר)/שם הנהר השלישי/ שם קצת משונה לעיר הראשונה בעולם
9. טעים (נכון שזה בט', אך זאת השאלה, ולא התשובה שהיא בת 2 מילים הראשונה בט')
10. מקוה המים/ הקידוש מתחיל מאמצע פסוק (מי יודע מדוע?)/שם נפוץ בימינו, בימיהם הוא היה מנגן
20. אורות קטנים/שומרי גן עדן/ הלבוש השני
- ל. 3 תפקידי המאורות/ 2 אנשים שונים בעלי אותו שם ששניהם מביעים משאלה בפרשה, ששמות אביהם שונים ב4 האותיות הראשונות!(גם להסביר. מי שיצליח להסביר את הכל הרי זה משובח).
- מ. השמש והירח/ שם בנו ירד או עקביא?(הסבר!)
- נ. מותר האדם מן הבהמה/ אחותו וגם המתכת שלטש/ נולד בפרשתנו אך מקומו בפרשה הבאה
- ס. שם כתובים תולדות אדם
- ע. נברא ביום החמישי/גדול מנשוא / גם אשתו של עשו
- פ. נפלו לקין/מה עשתה האדמה? (2 מילים בפ')
- צ. כינוי נוסף למותר האדם מן הבהמה, רק זהירות לא פסל/ ממנה לוקחה האשה /מהם לקח הבל
- ק. הראשון שנולד באופן טבעי /מתהלך בגן - צועק מן האדמה(הסבר)
- ר+ש. השם הקדום והשם החדש.
- ת. שינה עמוקה/ שם עץ הפרי היחיד המוזכר בשמו.

שבת שלום וחודש טוב

צורי קטן